

Steagul roșu

ANUL XXX Nr. 7458

VINERI, 26 OCTOMBRIE 1973

4 PAGINI 30 BANI

ORGAN AL COMITETULUI MUNICIPAL PETROȘANI AL P.C.R. ȘI AL CONSILIULUI POPULAR MUNICIPAL

CINCINALUL ÎNAINTE DE TERMEN!

Succese la investițiile miniere

Ritm susținut la lucrările de deschidere a noului orizont XVI

Deschiderea și pregătirea de noi rezerve în blocul II la nivelul orizontului XVI, constituie unul din obiectivele importante aflate în preocupările conducerii minei Petrița în vederea asigurării creșterii capacității de producție a sectorului V.

Sfârșitul celei de-a doua decade a lunii a adus constatarea că brigada condusă de tânărul miner Arpad Kadar, care execută aceste lucrări, este la înălțimea sarcinilor

care îi stau în față, realizând un bun ritm de lucru. Astfel, lucrând în aria estică a blocului, la săparea galeriei direcționale în culcușul stratului 4 și, apoi, a transversalei est, brigada a realizat în cursul celor două decade o avansare de 48 metri, corespunzând unei realizări a sarcinilor de plan în proporție de 126 la sută. Aceste frumoase realizări confirmă hotărârea brigăzii de a raporta, la sfârșitul lunii, obținerea unei noi avansări rapide.

Noi fronturi de lucru

Un nou abataj cu front scurt va fi dat în curând în exploatare, la mina Aninoasa. Este vorba de abatajul nr. 2 din stratul 13, sectorul II. La săparea suitorului în vederea deschiderii noului front de lucru, lucrează brigada condusă de Iosif Szatmari de la sectorul de investiții, care a realizat în primele două decade din a-

ceastă lună un plus de 7 ml. avansare.

Depășirea de plan realizată de brigada lui Iosif Szatmari va îngădui intrarea în funcțiune a noii capacități de producție cu 3 zile mai devreme.

Capacitatea abatajului va fi de peste 200 tone de cărbune pe zi.

— Păi, dacă și mine îi dăm ca azi se schimbă situația, ne putem mândri cu munca noastră, le zice ortacilor șeful de schimb Constantin Mocanu din brigada minerului Alexandru Keresztes de la sectorul II al minei Dița.

Foto: I. LICIU

ÎN ORAȘUL LUPENI

EFORTURI RODNICE ÎN ACȚIUNEA DE ECONOMISIRE:

■ Materiale ■ Energie ■ Bani

Creșterea eficienței economice constituie o preocupare constantă a conducerilor tehnice și de partid, a colectivelor oamenilor muncii din unitățile economice ale municipiului nostru. Fie că e vorba de șantiere, fabrici, sau alte unități, peste tot este evident efortul pentru încadrarea în acțiunea de economisire a materialelor, energiei, forței de muncă, de fructificare a tuturor posibilităților și a rezervelor interne. În acest sens, exemplificăm mai jos, prin date concrete, situația economiilor realizate până în prezent în câteva unități economice din orașul Lupeni.

La biroul central al cooperativei „Deservirea”, secretarul organizației de bază, tovarăsa ROZA STATE, șef contabil, verifică balanta economico-financiară, oglindind fidelă a unor eforturi depuse pentru îmbunătățirea situației cooperativei sub acest aspect. Aflăm astfel că prin reducerea cheltuielilor de transport — renunțarea la serviciile unei mașini I.M.S. —, reducerea consumului de materiale la toate secțiile, prin folosirea lor judicioasă și economică, reducerea posturilor de pe statul de funcțiuni (încărcat în mod exagerat), a cheltuielilor de întreținere în conformitate cu H.C.M. nr. 1339/1972, comasarea, concentrarea birourilor într-o singură secție în favoarea cștigișării de spațiu pentru activi-

tatea productivă, cooperativa „Deservirea” din Lupeni a realizat economii de peste 200.000 lei până în prezent.

Tot în legătură cu preocupările pentru economisire, inginerul TUDOR GEAMANU, șeful secției de preparare a cărbunelui din Lupeni ne spune, printre altele, „Numai recuperarea cărbunelui din apele reziduale de la E.M. Lupeni în lunile iulie — august

a.c. ne-a adus o economie de 94.000 lei. La 1 octombrie s-a dat în folosință instalația mecanică de descărcat cărbune din vagoane C.F.R. pentru centrala termică care permite să se sporească productivitatea muncii, să se reducă citeva posturi de descărcători”. Am mai aflat de la interlocutor că prin aplicarea raționalizării circuitului de vid la filtrele cu disc de la flotajii, s-a

reștit economisirea energiei electrice echivalente consumului unui motor de 55 KW timp de 20 ore din 24. La ora actuală funcționează intermitent un motor de zece ori mai mic ca putere, deci se consumă mult mai puțină energie.

„Insemnate economii, spune inginerul Geamanu, am realizat prin înlocuirea materialelor de import cu materiale indigene care fac față cu succes cerințelor. Astfel, pinza de Sysal și Nylon, ambele de fabricație engleză, au fost înlocuite cu pinză indigenă Roto și Calitex. De aseme-

Iuliu POPA
Viorel GROS

(Continuare în pag. a 3-a)

Panoramă la intrarea în Petroșani.

Foto: Ion LEONARD

CARNET ȘCOLAR

Club pentru elevi

La începutul acestei săptămâni s-a dat în folosință un club pentru elevii Casei de copii din Uricani, amenajat în incinta școlii și dotat cu mijloacele necesare desfășurării activităților culturale-educative — un televizor, două mese de ping-pong, un radio și o stație de amplificare, mai multe jocuri de sah și domino.

Activitatea se desfășoară în fiecare după-amiază, în timpul liber al elevilor, iar duminică programul clubului se desfășoară toată ziua.

Cătrele didactice participă cu regularitate la pregătirea și organizarea dezbaterilor, fac diferite expuneri pe teme educative solicitate de elevi.

Dialog despre prietenie și colegialitate

Biblioteca Casei de cultură a găzduit acum trei zile o interesantă dezbateră despre prietenie și colegialitate, inițiată de unitatea de pionieri a Școlii generale nr. 1 Petroșani, în colaborare cu Casa de cultură. Reunind pe cei mai buni pionieri din clasele V—VIII, acțiunea s-a desfășurat într-o atmosferă de vie participare a celor prezenți la dialog. Multi pionieri, printre care amintim pe Elisabeta Nagy, din clasa a VII-a C, Alexandru Szüser, clasa a VIII-a C, Aurel Gonteanu, clasa a VI-a B, Gabriela Baciu, clasa a VI-a, Cristina Dăneș, Camelia Doaru, clasa a VIII-a, Minodora Trocan, clasa a VII-a, Carmen Iuliana, Oana Băltărețu, Adrian Sidorov și mulți alții, au avut intervenții deosebit de interesante în dialogul despre prietenie și colegialitate.

Am aflat...

FESTIVITĂȚI ÎNCHINATE ZILEI ARMATEI

Cu prilejul sărbătoririi Zilei Armatei Republicii Socialiste România, ieri au avut loc la exploatarea minieră, școli, cluburi și cămine culturale adunări festive închinată acestui eveniment.

Despre drumul glorios de luptă străbătut de ostașii armatei noastre populare au vorbit ofițeri activi și în rezervă, activiști de partid și de stat, veterani ai războiului antifascist, profesori și educatori. În cadrul festivităților au fost pre-

zentate programe artistice închinată ostașilor.

PENTRU MUNCITORII FORESTIERI

Asigurarea unor condiții cât mai bune de viață și muncă pentru muncitorii forestieri a constituit preocuparea cea mai recentă a centralei U.F.E.T. care a investit importante fonduri pentru înzestrarea cabanelor cu dotările necesare.

În ultima lună la cabanele forestiere din Valea Jiului s-au reparat toate dormitoarele comune, au fost asigurate spații pentru depozitarea alimentelor și s-au reînnoit articolele de cazare puse la dispoziția muncitorilor. În același timp ca-

banele au fost înzestrate cu biblioteci volante și aparate de radio.

EXCURSIE

Din inițiativa comitetului U.T.C. în scopul stimulării participanților la acțiunile de

muncă patriotică, 15 tineri de la E.M. Lupeni vor pleca astăzi seară, cu trenul, într-o excursie de două zile la București. Printre obiectivele de mare interes documentar pe care grupul de tineri le va vizita cu acest

CHESTONAR CEC

Pentru îmbunătățirea continuă a activi-

ității de servire a populației de către unitățile sale, Casa de economii și Consumatorului a întocmit un chestionar cu un număr de 12 întrebări și invită cetățenii să răspundă la acestea fără a documenta suplimentar.

Chestionarele se distribuie gratuit de către unitățile C.E.C. din localități și tot la acestea se depun completate. Cetățenii, prin răspunsurile dumneavoastră, consemnate în acest chestionar, contribuți la îmbunătățirea activității C.E.C.!

(Pag. a II-a)

(Pag. a IV-a)

(Pag. a III-a)

(Pag. a I-a)

MESAJUL

președintelui Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, NICOLAE CEAUȘESCU, adresat Congresului Mondial al Forțelor Păcii

Îmi face o deosebită plăcere ca, în numele Consiliului de Stat și al guvernului Republicii Socialiste România, al poporului român și al meu personal, să adresez un salut cordial participanților la lucrările Congresului Mondial al Forțelor Păcii.

Congresul dumneavoastră se desfășoară într-o perioadă când au loc profunde schimbări în raportul de forțe pe plan mondial, se produc importante mutații cu caracter politic și social, se afirmă un curs nou îndreptat spre destindere și colaborare între state. Sensul evenimentelor internaționale este determinat, în prezent, într-o măsură crescândă de lupta maselor largi populare pentru înlăturarea vechii politici imperialiste de dominație și dictat, pentru asigurarea dreptului fiecărui popor de a-și hotări în mod liber destinele, de a se dezvolta de sine-stătător pe calea progresului economic și social.

În aceste condiții se impune cu necesitate ca toate forțele democratice, progresiste, iubitoare de pace să-și întărească unitatea și solidaritatea, pe scară națională și internațională, să conlucreze tot mai activ pentru adâncirea și consolidarea noului curs spre destindere și colaborare, pentru rezolvarea în spiritul păcii și înțelegerii între națiuni a marilor probleme care confruntă omenirea contemporană.

România socialistă și-a adus permanent contribuția la evoluția pozitivă a vieții internaționale, acțiunea în direcția statornicirii unor raporturi noi între state, bazate pe respectarea neabătută a principiilor independente și suveranității naționale, egalității în drepturi, neamestecului în treburile interne, avantajului reciproc.

Considerând că perpetuarea situațiilor de tensiune și conflict este incompatibilă cu cerințele asigurării păcii generale, Republica Socialistă România acționează perseverent pentru excluderea războaielor, a forței și amenințării cu forța din viața internațională, pentru rezolvarea problemelor litigioase dintre state exclusiv prin mijloace politice, pașnice.

Consecventă acestei poziții principiale, România a sprijinit pe toate căile lupta eroică a poporului vietnamez pentru apă-

rarea ființei sale naționale și a salutată cu satisfacție semnarea acordurilor de la Paris cu privire la încetarea războiului și restabilirea păcii în Vietnam, precum și încheierea acordurilor de reconciliere națională în Laos. Considerăm că trebuie depuse în continuare eforturi pentru curmarea definitivă a intervenției imperialiste în Cambodgia, pentru instaurarea păcii în întreaga Indochină, astfel ca popoarele vietnamez, laotian și cambodgian să-și poată consacra eforturile muncii constructive de refacere a țărilor lor, de propășire economică și socială în condiții de libertate și independență, fără nici un amestec din afară.

Poporul român a urmat cu profundă îngrijorare evoluția ostilităților din Orientul Mijlociu, care au provocat mari suferințe popoarelor din această zonă, periclitând grav pacea întregii omeniri. Apreciam că, în condițiile create prin adoptarea hotărârii de încetare a focului, este necesar ca toate eforturile să fie îndreptate spre evitarea de noi ciocniri și vărsări de sânge, asigurându-se ca sistemele ostilităților să nu aibă un caracter provizoriu, ci să fie urmate de pași concreți în direcția soluționării pe cale politică a conflictului, în spiritul Rezoluției nr. 242 a Consiliului de Securitate, prin retragerea tuturor trupelor israeliene din teritoriile arabe ocupate în urma războiului din 1967, asigurarea suveranității și integrității teritoriale a tuturor statelor din regiune și rezolvarea problemei populației palestiniene în conformitate cu aspirațiile și interesele ei legitime.

Un rol de mare însemnătate pentru destinderea păcii și destinderea internațională îl are înfăptuirea securității europene. Apreciez profund rezultatele obținute în desfășurarea de până acum a lucrărilor Conferinței general-europene, România este hotărâtă să-și aducă și în viitor con-

NICOLAE CEAUȘESCU
Președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România

(Continuare în pag. a 4-a)

Adunarea festivă din Capitală organizată cu prilejul împlinirii a 300 de ani de la nașterea lui Dimitrie Cantemir

Împlinirea a trei veacuri de la nașterea ilustrului cărturar, savant și umanist Dimitrie Cantemir, al cărui nume figurează la loc de cinste în panteonul culturii universale, a fost marcată într-o adunare festivă organizată, joi după-amiază, la Ateneul Român din Capitală.

În prezidiul adunării au luat loc tovarășii Miron Constantinescu, membru supleant al Comitetului Executiv, secretar al C.C. al P.C.R., vicepreședintele al Consiliului de Stat, Chivu Stoica, Mihnea Gheorghiu, George Macovescu, Traian Ștefănescu, Constantin Pirvulescu, acad. Petre Constantinescu-Iași, general colonel Ion Gheorghie, Dumitru Ghișe, academiștii, scriitori, con-

ducători ai unor mari unități economice din Capitală, primarul comunei Hurdugiu (județul Vaslui) în apropierea căreia se afla satul Silișteni, locul de băstina al Cantemiresților, muncitorilor fruntași, studenți și elevi.

La adunare au participat conducătorii ai unor instituții centrale și organizații obștești, activiști de partid și de stat, reprezentanți ai vieții științifice și culturale, oameni ai muncii din instituțiile și întreprinderile bucureștene, ofițeri, studenți și elevi.

Adunarea a fost deschisă de tovarășul Petre Constantin, secretar al Comitetului municipal București al P.C.R.

La adunare a luat cuvântul acad. Miron Nicolaescu preșe-

dintele Comitetului Național pentru organizarea manifestărilor prilejuite de împlinirea a 300 de ani de la nașterea lui Dimitrie Cantemir.

Omagiem astăzi, cu sentimente de înaltă prețuire și cinste, personalitatea și opera marelui fiu al poporului român, Dimitrie Cantemir, de la a cărui naștere se împlinesc trei secole. Cu numele lui, a spus vorbitorul, printre altele, gândirea și simțirea românească au înscris o pagină memorabilă în efortul continuu de afirmare spirituală și răscoală a acestui popor, de apărare a dreptului său la existență de sine-stătătoare, au adus o con-

(Continuare în pag. a 4-a)

RAID-ANCHETĂ

Sînt bine aprovizionate „cămărilor” de iarnă ale spitalelor?

Am vizitat, săptămîna trecută, spitalele din Petroșani, Vulcan și Lupeni. În pragul unei ierni care se anunță, spun meteorologii, mai lungă și mai grea decît cele din ultimii ani, am urmărit să aflăm și stadiul aprovizionării „cămărilor” unităților noastre spitalicești, ce s-a însoțit, cum și ce... perspective există pentru ca venirea iernii să nu găsească în nici un caz personalul spitalelor în goană după... cartofi, morcovi sau cine știe ce alte produse.

Constatarea noastră — în cele ce urmează.

„Dacă am avea încă un siloz...”

La Spitalul municipal Petroșani problema aprovizionării cu produse agroalimentare pentru sezonul friguros a stat încă de la sfîrșitul verii în atenția factorilor cu atribuții și responsabilități în acest sens. Astfel, pînă în prezent — după cum aveam să aflăm de la Sebastian Brujan, contabilul șef al spitalului — au fost însoțite deja 46 tone de cartofi, afit la spital et și la secția externă Petrița (7 tone), maternitatea Petroșani (7

tone), secția T.B.C. (6 tone). De asemenea, în depozitul spitalului au intrat 2 tone de ceapă, urmînd ca la celelalte secții aforente, acest sortiment să sosească peste puțin timp. Morcovii, în jur de 11 tone, au fost deja și ei însoțiați.

În noua magazie ce s-a amenajat la spital (de aproape 4 ori mai mare decît capacitatea celei inițiale) au fost depozitate și conservele de legume: 800 kg castraveți, 950 kg murături asortate, 320 kg de

varză murată, 300 kg ardei pentru umplut, 180 kg conserve de fasole, 110 kg pastă de goșari, 160 kg amestec de legume. După ce mai sosește și cele 3 tone de ceapă și 6 tone de varză murată — ce sînt așteptate în zilele acestea — atunci, după cum ne-a asigurat contabilul șef, necesarul de produse va fi suficient să facă față cerințelor spitalului pînă la noua recoltă.

O problemă care totuși continuă să se afle într-un punct mort în aprovizionarea de iarnă, o constituie lipsa spațiilor suficiente de însoțire a produselor în condiții propice asigurării unei păstrări și conservări normale. Și stringenta rezolvării acestei situații în cît mai scurt timp este cu mult mai evidentă, dacă adăugăm faptul că s-a primit confirmarea livrării în următoarele zile a unui nou lot de 20 tone cartofi de la Suceava, care riscă astfel, în actuala con-

(Continuare în pag. a 3-a)

În ziarul nostru de azi:

DIMITRIE CANTEMIR

300 de ani de la naștere

- ◆ Erudit istoric al poporului român.
- ◆ „Descrierea Moldovei” — operă geografică de precursor.
- ◆ „Istoria ieroglifică”.
- ◆ Inorogul și viziunea viitorului.

(Pag. a II-a)

- ◆ Evoluția evenimentelor din Orientul Apropiat.
- ◆ Dezbaterile din Adunarea Generală a O.N.U.
- ◆ Deschiderea Congresului Consiliului Mondial al Păcii.
- ◆ Conferința pentru securitate și cooperare în Europa.
- ◆ Situația din Chile.

(Pag. a IV-a)

Dimitrie Cantemir

300 de ani de la naștere

„Dimitrie Cantemir, carele foarte mare învățătură au avut, precum din cărțile ceale de dînsul scrise lămurit se vede, și împreună au fost Vodă în Țara Moldovei, și pentru aceia nimene nu se poate îndoi că avînd arhivurile ceale vechi ale domniei Moldovei pre mîna sa, prea bine au știut lucrurile Moldovei ceale vechi“.

Petru MAIOR

O operă literară majoră, cu sensuri filozofice și social-politice

„ISTORIA IEROGLIFICĂ“

A cerceta cu minuțiozitate viața și opera marelui cărturar Dimitrie Cantemir, modul în care s-a plămădit ea, este un lucru pasionant care implică vaste incursiuni atât în situația social-politică a Moldovei și Țării Românești, cât și în universul artistic care se lasă greu înțeles. Este vorba de „Istoria ieroglifică“, lucrare judecată dintr-un unghi de vedere simplificator, neținându-se seama de sonda straturilor ei de profunzime. Cercetarea de suprafață a condus uneori la concluzia că e o operă ciudată, alte ori s-a staționat îndelung asupra aspectelor pur istorice și asupra analizei excesive a factorilor sociali. S-a ignorat mult timp bogatul filon artistic, filon care ar fi permis integrarea „Istoriei ieroglifice“ în patrimoniul de cultură românească. S-au dus, de asemenea, în critica și istoriografia românească diferite controverse cu privire la stabilirea speciei literare căreia îi aparține: roman social sau pamflet satiric?

Elementele cărții, după părerea noastră, înclină spre pamfletul satiric, prin galeria de personaje prezentate cit și prin sensul este pronunțat. Centrul acțiunii este format din nararea evenimentelor petrecute în anii domniei lui Constantin Cantemir, tatăl cărturarului, pînă în anul 1705, anul împăcării lucrurilor dintre domniitorii Moldovei și Munteniei. În „Istoria ieroglifică“, Cantemir urmărește nu atât evenimentele politice în ampla lor desfășurare, cât aspectele mărunte ale împrejurărilor cărora le dă o formă literară corespunzătoare. În primul rînd se impune procedul alegoric de substituiri a personajelor reale cu animale, procedeu care are o lungă tradiție în literatura evului mediu. Alegoria animalului care să reprezinte persoana reală nu este făcută la întâmplare, ci în concordanță cu caracterul personajului respectiv, relevîndu-i-se trăsăturile morale și fizice distincte.

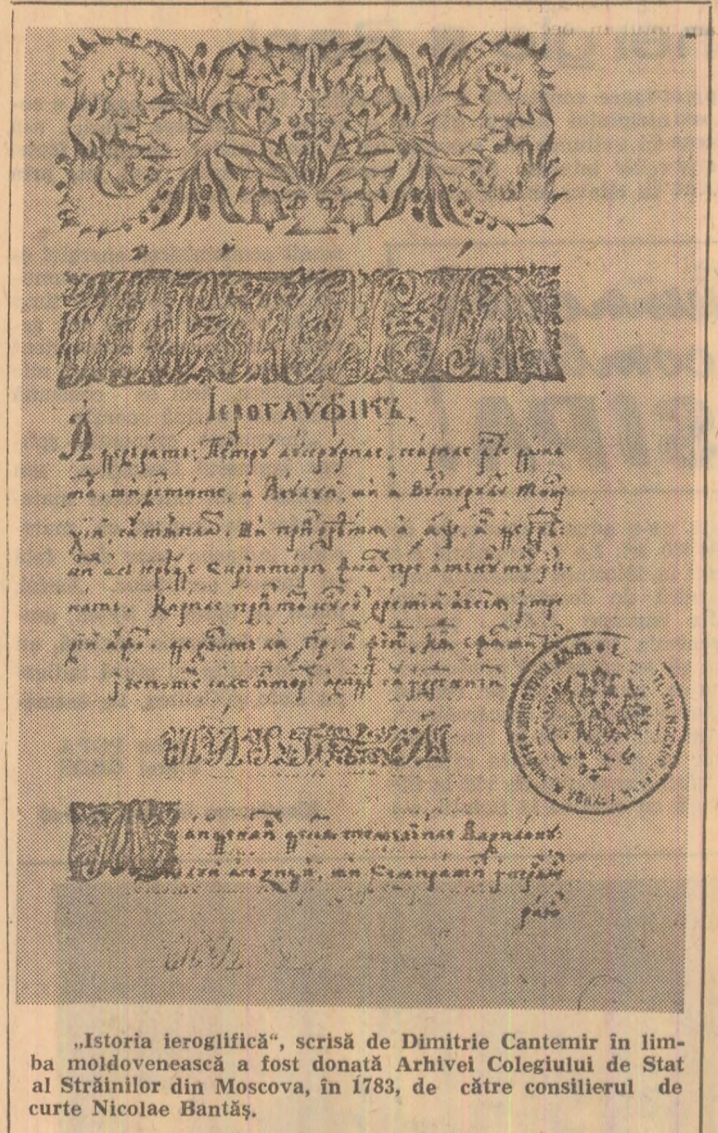
Portretul satiric este procedeu artistic care predomină în întreaga lucrare și în care Cantemir, în linia unui Neucleu, excellează, în ciuda stilului greoi și împovărat de topica latină. Linia eroizantă cu o mină sigură, situațiile caracteristice și împrejurările în care sînt puse personajele să se miște, dezvăluie, și completează fizionomiile lor în care rafinamentul, finețea, coexistă alături de invectivă, imprecizie și grotesc. Folosind de nenumărate ori proverbele și sentințele populare, Cantemir reușește foarte bine să prindă caracterul personajului respectiv, cu psihologia sa necunoscută, ca în portretul pe care autorul l-a făcut hatmanului Lupu Bogdan: „Lupu după vremi pîrîl și-l schimbă, iară din firea lui nu iese, nici obiceiile învățate nu-și uită“.

Nu rareori portretul satiric cantemirian merge pînă la desființarea personajului respectiv. Astfel se întâmplă cu anecdota care are în centrul ei pe Constantin Brîncoveanu și care face auzite la alegerea sa ca domnitor. Anecdota spune că boierii au hotărît să aleasă ca domnitor pe primul care va intra pe poarta cetății. Cel care a intrat a fost un porc și această comparație dură folosită în dezvăluirea secretului anecdotei, vecin cu imprecizia, are un vădit caracter ofensator. Concluzia cade neiertătoare, accentuînd doar ideea exprimată prin utilizarea unui proverb popular: „Sara ghincariu, dimineața spătaru“.

Dacă în scena umoristică a competiției cu porcarul autorul era cel care a făcut portretul, altă dată Cantemir îl pune pe Brîncoveanu să se autocaracterizeze, lăsîndu-l să se întrevadă disprețul nutrit față de țărănime, reprezentată în lucrare prin muștele. Creionarea satirică a Corbului (Brîncoveanu) continuă: „Și precum pe dinafară neagră, din herghie, încă mai poneagraș pe dinăuntru era de pînză și de minie“.

Scritoriului nu-i scapă nimic. Conul său de lumină se oprește asupra trăsăturilor morale și fizice, asupra faptelor mărunte în aparență, dar care sînt puternic legate de persoanele în discuție. Spiritul său de observație, caustic, ne e transmis de pagini magistrale. Efectul satiric este obținut prin tehnica acurului trăsăturilor personajului de-a lungul lucrării. Portretele sînt alcătuite din epitețe și comparații, antiteză și asocieri de planuri diametral opuse, din grotesc și caricatură îngroșată, din invectivă și imprecizie. Gama sentimentelor este largă: ironie, deznădejde, sarcasm, se împletește strîns cu cuvintele pline de indignare, dînd astfel un violent atac societății timpurii.

Prof. Vasile GORAN

„Istoria ieroglifică“, scrisă de Dimitrie Cantemir în limba moldovenească a fost donată Arhivei Colegiului de Stat al Strănilor din Moscova, în 1783, de către consilierul de curte Nicolae Bantăș.

Inorogul și viziunea viitorului

Scrisă la Constantinopol, în 1705, sub titlul complet „Istoria ieroglifică în douăsprezece părți împărțită, așezărea cu 760 de sentințe frumos împodobită“, cartea este o admirabilă frescă a stărilor și moravurilor vremii. Subiectul îl constituie aventurile complicate ale vieții politice, unde toți eroii iau forma unor animale, un cifru anume sub care autorul își maschează intențiile (la sfîrșit, autorul îi luminează pe cititor asupra adevăratei lor nume). Personajele principale ale cărții în jurul cărora rotește toți ceilalți sînt, bineînțeles, Dimitrie Cantemir — inorogul (calul cu corn în frunte) și Constantin Brîncoveanu — corbul.

Povestiri cu personaje din lumea animalelor au fost des întrebuintate în literatura medievală. S-a încercat alături de istoria ieroglifică de Roman du renard sau de bizantina lucrare Fiziologul. S-a mers chiar mai departe, comparîndu-se lucrarea lui Dimitrie Cantemir cu Etropicile lui Heliodor. Numai că scriitorul moldovean adaugă basmului cu personaje din lumea animalelor și o mulțime de proverbe, versuri, cugățiri orientale și clasice, ceea ce face ca lucrarea să fie greu de clasificat ca gen literar.

Acțiunea cuprinde anii 1703-1705 din istoria Moldovei și Țării Românești și se desfășoară mare parte la Constantinopol, unde trăiește scriitorul. Pe

M. STOLNICU

Demetrie Cantemir des h. russif. Dicks beydem russ. Kaiser des hohen Senais und in Moldau. Peter dem Großen Mitglied und geheime Rath

Lucrările fundamentale ale marelui cărturar român, cum ar fi „Descrierea Moldovei“, „Interpretarea naturală a monarhiilor“, „Istoria creșterii și descreșterii imperiului otoman“, „Istoria ieroglifică“ sau „Hronicul vechimii a romano-moldo-vlahilor“, constituie elemente importante, care-l recomandă pe Dimitrie Cantemir ca pe un istoric, adevărat cercetător al izvoarelor istorice și al documentelor, precum și un bun interpret al acestora.

Mergînd pe urmele cronicarilor, Dimitrie Cantemir a căutat să descifreze tainele istoriei medievale românești, a încercat să realizeze, mai ales în „Hronicul vechimii a romano-moldo-vlahilor“, o sinteză între istorie și tradiție, apeland la peste 150 de izvoare latine, bizantine, grecești, polone, slavone, la momezi, inscripții, vestigii arheologice etc. Prin lucrările sale sus-amintite el se afirmă ca un bun cunoscător și observator al realităților sociale din Moldova aceluia timp. Opera istorică a lui Dimitrie Cantemir reflectă fidel, prin conținutul său, adevărata problematică social-politică din Moldova a acelui timp.

Opera istorică a lui Dimitrie Cantemir reflectă fidel, prin conținutul său, adevărata problematică social-politică din Moldova a acelui timp. Opera istorică a lui Dimitrie Cantemir reflectă fidel, prin conținutul său, adevărata problematică social-politică din Moldova a acelui timp.

Opera istorică a lui Dimitrie Cantemir reflectă fidel, prin conținutul său, adevărata problematică social-politică din Moldova a acelui timp. Opera istorică a lui Dimitrie Cantemir reflectă fidel, prin conținutul său, adevărata problematică social-politică din Moldova a acelui timp.

ERUDIT ISTORIC AL POPORULUI ROMÂN

Pe care o consideră necesară. Desigur că limitele gândirii sale, impuse de timpul în care a trăit, poziția lui de clasă au determinat ca analiza fenomenelor istorice și sociale să-l ducă pe Cantemir la afirmația că boierimea mică și mijlocie constituie sîngurele forțe sociale capabile să sprijine leștea din criză a statului feudal. Dar dincolo de această scădere determinată în mod obiectiv, Dimitrie Cantemir are meritul de a fi impus gândirea laică, spiritul umanist și în acest domeniu al cercetării și interpretării istorice. Convingerea sa în necesitatea schimbării formelor de guvernămînt, a înăbușării regimului boieresc și înlocuirii acestuia cu monarhia ereditară se fundamentează pe aceeași concepție evoluționistă asupra istoriei societății.

Negarea imuabilității formelor de guvernămînt în societatea feudală, încercarea de a descifra cauzele reale, naturale în desfășurarea evenimentelor de pînă atunci. Dacă Dimitrie Cantemir, se consideră continuatorul școlii cronicarilor la un nivel cu mult mai ridicat, gîndirea lui se prelungește în cultura românească a posterității.

Că el a lăsat urme adînci mai ales în cultura istorică se poate observa din faptul că Școala ardeleană, și mai ales Petru Maior, a adoptat și lărgit ideea referitoare la principalele direcții de dezvoltare istorică a românilor care sînt valabile și astăzi. Dintre acestea remarcăm în primul rînd chestiunea „pe care a prevăzută-o înainte de apariția cărților adversarilor continuității. Sulzer, Koessler și alții. El privește problema aceasta total, mai științific decît Xenopol, care admite retragerea românilor în munți și basmul descălecatului, văzînd o continuitate a poporului nostru pe întreg teritoriul românesc.“

Acest exemplu nămol, demonstrăză ogorul fertii pe care l-a oferit Școala ardeleană pentru ideile cantemiriene, cum strîngerea domnitorului autor“, cum l-a numit B. P. Hașdeu, ajung să fie sincronizate de învățății ardeleni, că, deși „inceputul pus de Cantemir fu mai tară decit chiar s-ar fi putut aștepta“, autoritatea morală și prestigiul științific de care ajung să se bucure reprezentanții istoriografiei românești din Transilvania de la sfîrșitul secolului al XVIII-lea și începutul celui următor, care au făcut ca unele probleme importante pentru poporul nostru să intre într-o nouă lînută în preocupările unor cercuți științifice din afara granițelor țării române. Acest lucru, însă nu sîrbesc cu nimic din meritele ale savanților și domnitorului moldovean, pentru faptul de a fi inițiat și de a fi încercat să realizeze în practică prima istorie a poporului din care s-a născut și pe care n-a vrut săfletește să-l părăsească. De aceea, așa cum avea să concluzioneze Hașdeu, cu peste o sută de ani în urmă, „Dimitrie Cantemir va trăi cit însăși limba Română“, în care a scris cel ce stă, vioară și scria în peste zece limbi.

Prof. Ion FRĂȚIUȘ Prof. Vasile IONAS

„Descrierea Moldovei“ — operă geografică de precursor

Poate nici una din lucrările lui Dimitrie Cantemir nu este mai bine cunoscută, și mai citită la noi, decît „Descrierea Moldaviei“ (Descriptio Moldaviae) (Descriptio Antiquae et Modernae Status Moldaviae). Scris în latină în 1715 sau 1716, manuscrisul rămîne în Germania, nepublicat, pînă cînd apare traducerea germană, intitulată în revista „Magazin für neue Historie und Geographie“ (vol. III — 1769 și vol. IV 1770) din Hamburg și apoi separat sub titlul „Dimitrie Cantemir's chemaligen Fürsten in der Moldovau. Historisch — geographisch — und politische Verfassers und einer Landkarts. Frankfurt und Leipzig“.

Traducerea rusească a lui V. Levisin apare la Moscova în 1789. După textul traducerii germane, la îndemnul mitropolitului Veniamin, banul Vasile Virnov, tipărește prima traducere românească, în 1825, la mănăstirea Neamț, sub titlul „Scrisoarea Moldovei“. Abia în 1855, Constantin Negruzzi publică noua ediție (la Iași) sub titlul „Descrierea Moldovei“.

Geografic, „Descrierea Moldovei“ ilustrează începuturile acestei științe în țara noastră. Ea continuă linia realității, ilustrată înaintea lui D. Cantemir (sec. al XVIII-lea) de către spătarul Nicolae Milescu (Jurnal de călătorie în China și harta Siberiei) și stolnicul Constantin Cantacuzino (harta Țării Românești) și face un pas înainte prin proporția operii, vizîndu-se și concepția filozofică geografică a sa, prin punerea sa de pîndire adîncime conținutului de idei, bogăția și calitatea detelilor, prin patriotismul ce se desprinde din „Descrierea Moldovei“. Înălțurate unele naivități, informații eronate și erori de lungitudine, obișnuite timpului, rămîne o valoroasă informație și interpretare a faptelor geografice ale pămîntului Moldovei, fiind superioară lucrărilor de geografie europene din acea vreme, rămîind pînă

în secolul al XIX-lea cea mai bogată informare asupra Moldovei. Mai mult decît oricare alt geograf al timpului, D. Cantemir se apropie de natură a un simț al detaliului, ridicîndu-se pînă la înțelegerea unor legături care o guvernează, ajungînd la explicarea cauzală a unor fapte și fenomene geografice. Apreciabilă pentru epoca sa, este reușita corelării elementelor fizico-geografice cu posibilitățile de dezvoltare economică, aprecierea situației economice a țării în funcție de condițiile social-istorice ale timpului.

Lucrarea se oprește pe larg asupra hotarelor țării pe care le descrie în amănunt făcînd cunoscută Europei timpului întînderea pămîntului Moldovei și vecinii săi), face legătura eșezării cu clima; se oprește îndelung asupra apelor (riuri, pînă la pirae, lacuri naturale și artificiale) arătînd importanța lor economică; navigație (pe atunci se

naviga pe Dunăre, Siret, Prut, Nistru), comerț, pescuit și peisaj (elemente de geografie, și zicem, turistică) etc.; descrie munții (rămîne model de descriere a Cahăului), șesurile și podișurile Moldovei, face aprecieri despre resursele subsolului (petrol, sare, fier, aur etc.) și solului, asupra culturilor agricole, viticole, creșterea animalelor, albinărit etc., valorificarea lor reală și potențială, comparîndu-le (în favoarea produselor moldovene) cu produsele similare străine. De mare valoare geografică este harta Moldovei (tipărită după moartea sa la Haga, în 1737, iar originalul a fost descris de George Vilsan în Biblioteca Națională din Paris) bazată pe date culese de D. Cantemir, cu mult înainte de a fi domn a doua oară. Ea este o hartă fizică cu amănunte importante (munți, depresiuni, riuri, păduri etc.), o hartă administrativă (prima de acest fel a Moldovei), a împărțirii pe județe și eco-

Prof. Bujor VULCU

MESAJUL

președintelui Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, NICOLAE CEAUȘESCU, adresat Congresului Mondial al Forțelor Păcii

(Urmare din pag. 1)

tribuna activă la asigurarea succesului acestei importante reuniuni internaționale, la eforturile generale în vederea realizării unui sistem trainic de securitate și colaborare în Europa. Considerăm, totodată, că masele populare și opinia publică pot aduce o contribuție de seamă la adoptarea în cadrul Conferinței a unor documente cuprinzând angajamente ferme, concrete, din partea tuturor statelor, privind dezvoltarea largă, neîngrădită a colaborării economice, politice, tehnico-științifice dintre toate țările Europei și creșterii unor climat care să ofere fiecărei națiuni garanția că se va putea consacra activității pașnice — în interesul propriei dezvoltări și al cauzei progresului general — la adăpost de orice acte de agresiune, amestec sau presiune din afară.

Considerăm că un obiectiv esențial al întăririi securității internaționale îl constituie intensificarea eforturilor tuturor statelor, mobilizate permanent a popoarelor, a opiniei publice în lupta pentru încetarea curselor înarmărilor și realizarea dezarmării generale, în primul rând a dezarmării nucleare pentru adoptarea unui program cuprinzător de măsuri practice menite să elimine cu desăvârșire spectrul războiului din viața omenirii.

România apreciază că una din problemele de cea mai mare însemnătate pentru progresul general, pentru asigurarea păcii pe planeta noastră este abolirea oricăror forme de dominație și asvârlă împărie, a colonialismului și neocolonialismului, a politicii de discriminare rasială și apartheid. Poporul român își manifestă întreaga solidaritate cu mișcărilor de elibe-

rate naționale, cu lupta popoarelor pentru preluarea în propriile mâini a bogățiilor naționale și folosirea lor în scopul dezvoltării libere, de sine-stătătoare. Aprecieri că, în condițiile actuale, lichidarea subdezvoltării, a marilor dezechilibrări care mai despart statele în cursul dezvoltării de țările avansate din punct de vedere economic, constituie o componentă esențială a eforturilor pentru înfăptuirea păcii și securității internaționale.

Cursul evenimentelor internaționale demonstrează că putere necesitate creșterii rolului O.N.U. în viața internațională. România a acționat și va acționa și în viitor în această direcție, fiind ferm hotărâtă să facă tot ce depinde de ea pentru sporirea eficienței acțiunii O.N.U. în soluționarea problemelor în interesul tuturor popoarelor, în spiritul păcii, înțelgerii și colaborării internaționale.

Pornind de la realitatea că, în condițiile de astăzi, problemele păcii și securității mondiale privesc nemijlocit toate popoarele, considerăm că la soluționarea acestora trebuie să participe activ și să contribuie nemijlocit toate statele — fie ele mari, mijlocii sau mici. Numai acțiunea unită, solidară, a popoarelor, a forțelor păcii și progresului de pretutindeni, poate chezași succesul luptei pentru edificarea pe planeta noastră a unor relații noi, a unei lumi mai bune, mai drepte, a unei lumi a păcii și colaborării între națiuni.

Cu aceste gânduri, urez succes deplin lucrărilor Congresului dumnezeu voastră, exprimându-vă speranța că el va sluji înalțelor idealuri ale omenirii de pace, colaborare și progres.

Adunarea festivă din Capitală

(Urmare din pag. 1)

tribuția de seamă la cultura europeană și mondială.

Dimitrie Cantemir ocupă — și va păstra întotdeauna în conștiința poporului nostru — locul unuia dintre cei mai mari cititori ai culturii românești, dintre cei mai mari luptători cu pana și spada pentru libertate, drepturile și propășirea acestui popor. Dimitrie Cantemir — eugețitor și omul politic — a proclamat în fața întregii lumi cultivate a timpului său originea latină a românilor, unitatea lor de neam și limbă, drepturile lor la viață și la creație liberă. Dimitrie Cantemir — cărturarul a îndrumat cultura românească pe făgășuri noi, pătrunzând cu îndrăzneală și clarviziune pe cărările științei. Dimitrie Cantemir — scriitorul a îmbogățit limba românească și a turnat-o în tiparele exigente ale științei. Cinstirea memoriei acestor „mare cărturar și om politic român”, cum l-a caracterizat într-o adine evocatoare sinteză secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, constituie pentru noi un moment de profundă semnificație, o relevanță ilustrată de grăji și pretului — cu care partidul și poporul faurind și destinând contemporane și viitorul, cultivă tradițiile înaintate ale trecutului, învață din plida înaintașilor, ducând mai departe cu înmăit energie mesajul iubirii de țară pe care ni l-au transmis peste veacuri.

Este, pentru noi, un privilegiu de legitimă mândrie să revizăm, înaltă și prețioasă, ceea ce s-a acordat în patrie, apreciere și cinstirea de care se bucură opera lui Dimitrie Cantemir departe peste fruntările țării, în cele mai îndepărtate colțuri ale lumii, inscrierea tricenarului nașterii sale ca unul dintre marile evenimente în calendarul internațional al U.N.E.S.C.O.

Referindu-se la opera lui Dimitrie Cantemir, vorbitorul a subliniat faptul că ea s-a concretizat, încă de la începuturile sale, printr-un registru tematic larg, prin dorința auto-

riului de a deschide în cultura patriei sale domenii de creație noi, prin mesajul universal al acestor scrieri.

Majoritatea lucrărilor sale — mai ales cele din a doua perioadă a creației sale — au un caracter enciclopedic, merit să răspundă o pluralitate de cunoștințe (istorice, geografice, etnografice, geografice, culturale) despre poporul român, cu scopul de a face ca patria sa să fie mai bine cunoscută de către cercurile politice și intelectuale europene. Lucrarea „Descrierea Moldovei” constituie un strălucit exemplu pe această linie.

Cele trei idei fundamentale: originea latină, continuitatea și unitatea poporului român constituie pilonii principali de susținere a întregii opere a lui Dimitrie Cantemir.

Ideile cuprinse în lucrările lui Dimitrie Cantemir cu privire la drepturile poporului român, la aspirațiile acestuia spre libertate și independență, la domnia creditată și autoritară prezintă un temel istoric serios, puternic, convîgător. Hronicul vechimeii româno-moldo-vlahilor trebuie să servească acestui scop. Și deoarece originale și începuturile erau aceleași pentru toate ramurile poporului român, siliți din cauza vicisitudinilor vremii, să trăiască în mai multe provincii. Hronicul lui Cantemir cuprindea, deopotrivă, pe ardeleanii, moldovenii și muntenii.

Sustînând cu o convingere fierbinte ideea originii române, a continuității neîntrerupte a unității de neam și de limbă, el n-a făcut decât să fundamenteze din punct de vedere istoric dreptul unui popor, aflat sub dominația unor stăpîni străine, la unitate, independență, libertate, suveranitate.

Conceptia politică a lui Dimitrie Cantemir se distinge prin unitate și coerență. În concepția lui, unitatea nu era posibilă fără independență, iar redobîndirea independenței nu se putea realiza fără întărirea funcțiilor interne și externe ale statului prin instaurarea domniei autoritare, centralizate, ereditare.

Deschiderea expoziției jubiliare „Dimitrie Cantemir”

La Muzeul de Istorie al Republicii Socialiste România, joi dimineață a fost deschisă Expoziția jubiliară „Dimitrie Cantemir”, prilejuită de aniversarea a trei veacuri de la nașterea voievodului cărturar, fiu al poporului român, savant și umanist de renume mondial.

Amplă retrospectivă în contextul evoluției gândirii social-politice românești, a vieții și opere strălucite înaintate al culturii noastre, expoziția documentară, organizată de Academia de Științe Sociale și Politice și Muzeul de Istorie al Republicii Socialiste România constituie unul din punctele culminante ale marilor suite de manifestări prin care generația noastră de astăzi, poporul român, cinstesc memoria domnitorului patriot și ilustrul cărturar, născător în acest an sub egida UNESCO, în numeroase țări ale lumii, ca una dintre cele mai originale și preeminente figuri ale culturii europene.

La vernisaj au participat tovarășii Miron Constantinescu, membru supleant al Comitetului Executiv, secretar al C.C. al P.C.R., vicepreședinte al Consiliului de Stat, Chivu Stoica, acad. Miron Nicolescu,

Dumitru Ghișe, general col. Ion Gheorghiu, Traian Ștefănescu, Constantin Pirvulescu, conducători ai unor instituții centrale și organizații obștești, activiști de partid și de stat, reprezentanți ai vieții noastre științifice și culturale, oameni ai muncii din întreprinderile și instituțiile bucurăstene, ofițeri, studenți, elevi.

Prof. univ. dr. docent Mihnea Gheorghiu, președinte al Academiei de Științe Sociale și Politice, a rostit cuvintele de deschidere.

Expoziția redă prin măturii și documente originale, de o inestimabilă valoare, pagini din cronică de aur a luptei poporului român pentru neafirmare și unitate, pentru afirmarea originii latine comune și a continuității sale pe meșteugurile strămoșii ale Daciei, bogatele tradiții social-politice românești, izvoare ale formării omului de stat și de cultură Dimitrie Cantemir, fundamentul întregii sale opere. În acest context sînt evocate pe larg evenimente cu profunde semnificații în istoria poporului român cum sînt: întemeierea statelor feudale independente și lupta lor pentru realizarea unității politice, unificarea celor trei

principele românești de către Mihai Viteazul, consecință directă a ideilor de libertate și independență ale poporului nostru. Prezentîndu-l pe Dimitrie Cantemir ca domn al Moldovei în seauul străvechii reședințe voievodale a înaintașilor săi, ca fiu al poporului român, documentele expuse scot în evidență unele aspecte ale politicii sale interne, care de pildă sprînjind acordat categoriilor sociale mici și mijlocii, atestă în același timp activitatea sa desfășurată atît pe cale diplomatică, cît și prin participare la lupta armată, pentru apărarea libertății și neafirmării țării, pentru pace și înțelegere cu vecinii.

O importantă parte a expoziției este consacrată apoi prezentării omului enciclopedic de cultură universală, a ideilor social-politice pe care le dezvăluie opera sa, precum și a prodigioasei activități desfășurate pe multiple planuri ca istoric, filozof, geograf, literat și filolog, muzicolog și compozitor, etnograf, topograf, arheolog. Expoziția tricenarului Dimitrie Cantemir a fost vizitată cu deosebit interes.

(Agerpres)

EVOLUȚIA SITUAȚIEI DIN ORIENTUL APROPIAT

Consiliul de Securitate și-a reluat din nou lucrările

NAȚIUNILE UNITE 25 (Agerpres). — Consiliul de Securitate și-a reluat, joi, lucrările, la cererea Republicii Arabe Egipt, pentru a analiza evoluția situației din Orientul Apropiat. În prima sesiune a zilei au luat cuvîntul ministrul de externe egiptean, Mohamed Hassan El-Zayyat, reprezentantul israelului, Josef Tekoași, reprezentantul permanent al U.R.S.S. la O.N.U., Iakov Malik, și ambasadorul american John Seali.

În cadrul sesiunii de după-amiază, Consiliul a luat în discuție proiectul de rezoluție prezentat de reprezentanții a opt state membre ale Consiliului — Guineea, India, Indonesia, Iugoslavia, Kenya, Panama, Peru și Sudan — care cer respectarea imediată și completă a încetării focului și retragerea forțelor militare ale părților beligerante pe pozițiile ocupate. În momentul decretării încetării focului, adică la 22 octombrie ora 16,50 GMT; proiectul prevede, totodată, crearea unei forțe de urgență a Națiunilor Unite

pentru asigurarea respectării încetării focului. Încă înainte de sesiunea de după-amiază, agenția France Presse menționa că autorii proiectului au acceptat propunerea S.U.A. ca din forța specială a O.N.U., care urmează să fie trimisă în Orientul Apropiat, să nu facă parte efective militare ale celor cinci membri permanenți ai Consiliului de Securitate, (Franța, Marea Britanie, R.P. Chineză, Statele Unite și U.R.S.S.).

Luînd cuvîntul, reprezentantul U.R.S.S., Iakov Malik, a declarat că țara sa acceptă rezoluția care prevede crearea unei forțe O.N.U. în Orientul Apropiat, și din care să nu facă parte unități ale forțelor armate din cele cinci state membre permanente ale Consiliului. Reprezentantul sovietic a cerut, de asemenea, ca observatorii din țările socialiste și nealiniate să se alăture observatorilor militari aflați deja în Orientul Apropiat.

Imediat după aceasta, consiliul a adoptat, cu 14 voturi pentru și o neabuzare la vot, proiectul de rezoluție prezentat de cele opt țări.

CAIRO 25 (Agerpres). — Consilierul președintelui R. A. Egipt, pentru probleme de pace, Ashraf Ghorbal, a ținut, la Cairo, o conferință de presă, în cursul căreia a declarat că Israelul și-a continuat, joi, în sectorul sudic, acțiunile de violare a încetării focului și a împiedicat pe observatorii O.N.U. să se deplaseze în acest sector — relatează agențiile France Presse și Reuter. Forțele israeliene, a declarat purtătorul de cuvînt egiptean, au tăiat șoseaua Cairo-Suez, la kilometrul 102, au lansat un atac cu tancuri împotriva orașului Suez, au continuat zborurile de recunoaștere peste teritoriul ocupat de armata a treia egipteană și au deschis focul asupra trupelor egiptene.

Pe de altă parte, un comunicat al Comandamentului forțelor armate egiptene afirmă că forțele israeliene, folosind tancurile și artileria, au încercat joi să se asale orașul Suez, dar au fost respinse de forțele armate egiptene, pierzînd 11 tancuri.

TEL AVIV 25 (Agerpres). — Potrivit agențiilor UPI și AP, Israelul a declarat, joi, că trupele sale „mențin încetarea absolută a focului”, semnaland numai acțiuni sporadice ale trupelor egiptene încercuite pe malul estic al Canalului de Suez. Cea mai mare parte a frontului sudic și totalitatea frontului nordic erau joi calm. S-a declarat la Tel Aviv. Pe de altă parte, Knesset-ul (Parlamentul) israelian a hotărât, joi, să amine pentru 31 decembrie a. c. alegerile generale ce urmau să se țină la 30 octombrie.

Convorbiri Kim Ir Sen — Todor Jivkov.

PHENIAN 25 (Agerpres). — La Phenian au continuat joi convorbirile între delegațiile de partid și guvernamentale coreeană și bulgară, conduse de Kim Ir Sen și Todor Jivkov. În cursul convorbirilor — relatează agențiile ACTC și BTA — părțile s-au informat reciproc asupra construcției socialiste în R.P. D. Coreeană și Bulgaria și au efectuat un schimb de păreri în probleme privind dezvoltarea în continuare a relațiilor de prietenie și colaborare între cele două țări și țări, precum și în unele probleme internaționale de interes comun.

Deschiderea Congresului mondial al forțelor iubitoare de pace

MOSCOVA 25 — Corespodentul Agerpres, Nicolae Crețu, transmite: La Palatul congreselor din Moscova au început, la 25 octombrie, lucrările Congresului mondial al forțelor iubitoare de pace. Sînt prezente peste 3.000 de delegați, observatori și invitați, reprezentînd 1.100 de organizații naționale și 117 organisme internaționale.

Pe adresa Congresului au sosit mesaje de salut din partea unor conducători de partid, șefi de state și guverne, altor personalități politice. A fost transmis congresului mesajul adresat de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al Partidului Comunist Român, președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România.

La lucrările congresului din România participă și o delegație din Ro-

mânia. Delegația este condusă de Miron Nicolescu, președintele Academiei Republicii Socialiste România.

Temp de șapte zile, în cadrul sesiunilor plenare și al comisiilor congresului, participanții vor purta discuții asupra unor probleme actuale ale contemporaneității — securitate, dezarmare, independență națională, cooperarea între state, întărirea păcii și prieteniei între popoare.

La lucrările sesiunii plenare de deschidere au asistat L. I. Brejnev, secretar general al C. C. al P.C.U.S., N. V. Podgornii, președintele Prezidiului Sovietului Suprem al U.R.S.S., A. N. Kosișin, președintele Consiliului de Miniștri, alți conducători de partid și de stat sovietici.

Conferința pentru securitate și cooperare în Europa

GENEVA 25 — Corespodentul Agerpres, Corneliu Viad, transmite: Lucrările celei de-a doua sesiuni a Conferinței europene pentru securitate și cooperare au continuat la Centrul internațional de conferințe din Geneva, în cadrul diferitelor organe de lucru ale reuniunii. Astfel, în Subcomisia pentru problemele mediului înconjurător au continuat discuțiile de fond asupra problemelor înscrise pe ordinea de zi. Numeroși oratori, printre care și delegatul român, s-au referit la importanța și necesitatea stabilirii unei largi cooperări între țările participante, în scopul unei protecții corespunzătoare a mediului înconjurător în toate aspectele sale.

În Subcomisia pentru problemele cooperării în alte sectoare economice s-a făcut un schimb de vederi asupra măsurilor privind cooperarea în domeniul transporturilor și telecomunicațiilor.

Declarația comună a Partidelor Comuniste din Marea Britanie și Irlanda

LONDRA 25 — Corespodentul Agerpres, Nicolae Ploeanu, transmite: „Realizarea unei soluții politice pentru actuala criză și retragerea totală a trupelor britanice din Irlanda de Nord” — acestea trebuie să fie obiectivele popoarelor britanice și irlandeze, se arată în declarația comună a Partidului Comunist din Marea Britanie și Irlanda. Declarația a fost publicată la Londra, după convorbirile care au avut loc cu prilejul vizitei delegației P.C. din Irlanda, condusă de Michael O'Riordan, secretar general al partidului.

Documentul precizează că situația din Irlanda de Nord continuă să fie extrem de gravă, iar problemele fundamentale care au creat-o se accentuează în continuare. Începînd din august 1969, aproape 900 persoane au fost ucise, iar numărul celor arestați s-a ridicat la 1.000.

Declarația consideră necesară intensificarea campaniei pentru eliberarea celor înțenați în lagăre fără nici o judecată, anularea legislației repressive, adoptarea unei legi care să garanteze drepturile tuturor cetățenilor.

Situația din Chile

SANTIAGO DE CHILE 25 (Agerpres). — În cursul unei ample conferințe de presă radiotelevizate, ministrul chilian de Interne, generalul Oscar Bonilla, a afirmat că guvernul militar a decretat, la 24 octombrie, abrogarea legislației — în vigoare de la 11 septembrie — care autoriza executarea de persoane „la fața locului”, fără a fi necesară, în prealabil, judecarea lor în instanță. El a precizat însă, că măsura luată nu implică revocarea la executiv, tribunalele militare urmînd să funcționeze în continuare și avînd dreptul să pronunțe sentințe capitale. Potrivit declarațiilor ministrului de Interne — reluate de agențiile Inter Press Service și France Presse — în Chile, de la preluarea puterii de către junta

militară, au fost interogați aproximativ 7.000 de deținuți, dintre care aproape 500 vor fi deținuți Curtii Martiale. Totodată, a declarat Oscar Bonilla, vor fi continuate perchezițiile.

Citînd comunicatul junei militare, Agenția France Presse relevă că numărul celor arestați în ultimele 24 de ore se ridică la aproximativ o sută de persoane, acuzate pentru port ilegal de arme și atentat la ordinea publică.

Pe de altă parte, secretarul de presă guvernamental Federico Willoughby, a făcut cunoscut, la Santiago de Chile, că în portul Valparaiso a fost depistată o organizație de rezistență și că au fost arestați numeroși susținători ai fostului guvern Allende.

Dezbaterile din Adunarea Generală a O.N.U.

NAȚIUNILE UNITE — Corespodentul Agerpres, Constantin Alexandroaic, transmite: În comitetul pentru problemele politice și de securitate al Adunării Generale au continuat dezbaterile generale asupra celor opt puncte ale capitulului dezarmării. Subliniind climatul de destindere care prevalează în unele zone ale lumii, între care și Europa, reprezentantul Poloniei, H. Jaroszek, a arătat că îmbunătățirea marcată în situația politică internațională trebuie consolidată și reflectată prin o corespunzătoare destindere pe plan militar, iar perspectivele deschise colaborării internaționale să fie urmate de noi și îndrăznețe măsuri pe calea spre dezarmare, netinzînd astfel drumul spre soluții eficiente și durabile atît în direcția reducerii arsenalului nuclear, cît și a celui convențional. Caracterul general al cursului negocierilor a o egală responsabilitate a statelor în soluționarea chestiunilor dezarmării, intrucît într-o

lume în care pacea și securitatea sînt indivizibile eforturile statelor pentru menținerea și consolidarea lor sînt și ele indivizibile.

A urmat la cuvînt reprezentantul Canadei, W.H. Barton, care a declarat că izbucnirea războiului în Orientul Apropiat evidentiază actualitatea dezbaterilor asupra problemelor dezarmării, demonstrează inutilitatea recurgerii la forțele armate pentru soluționarea problemelor divergente și imperativul întreprinderii urgente a unor acțiuni eficiente pe plan mondial pentru a reduce și, în cele din urmă, a elimina pericolul războiului din viața internațională, obiectiv ce nu poate fi atins altfel decît prin dezarmare. Vorbitorul a calificat drept neliniștitor faptul că, în cadrul negocierilor Comitetului pentru dezarmare de la Geneva, nu s-a realizat nici un progres semnificativ spre îndeplinirea mandatului încredințat acestuia de Adunarea Generală a O.N.U.

Sesiunea Consiliului Interparlamentar

GENEVA 25 — Corespodentul de la Dumitru Tinu: La Palatul Națiunilor din Geneva continuă lucrările celei de-a 113-a sesiuni a Consiliului Interparlamentar. Joi, participanții au luat în dezbateri situația din Orientul Apropiat, inscrierea ca punct distinct pe ordinea de zi.

Luînd cuvîntul, președintele grupului interparlamentar român, Corneliu Mănescu, a dat expresie îngrijorării opiniei publice din țara noastră în legătură cu reîzbucnirea conflictului din Orientul Apropiat, care a dus la pierderea a numeroase vieți și a provocat grave distrugerii materiale. Vorbitorul s-a referit, apoi, la Declarația guvernului Republicii Socialiste România cu

privire la situația din Orientul Mijlociu și la căile de instaurare a păcii în această regiune a lumii, amintind principalele prevederi ale documentului.

Grupul interparlamentar român, a arătat, în încheiere, vorbitorul, consideră că este o datorie de înaltă responsabilitate a Uniunii Interparlamentare, a parlamentelor și parlamentarilor din întreaga lume să contribuie la reglementarea conflictului din Orientul Apropiat, potrivit intereselor supreme ale popoarelor, în conformitate cu principiile dreptului internațional, în interesul păcii și al destinderei internaționale.

Declarația guvernului român cu privire la situația din Ori-

entul Mijlociu a fost difuzată în rîndul participanților la actuala sesiune a Consiliului Interparlamentar, fiind primită cu deosebit interes. Poziția României — ne-a declarat J. H. Van Wijk, reprezentantul grupului interparlamentar olandez — este foarte clară, ea reprezentînd o contribuție importantă la eforturile de soluționare a conflictului din Orientul Apropiat. Considerăm ca foarte interesantă ideea creării de urgență a unei zone degajate de orice forțe militare și trimiterea de observatori sau forțe O.N.U. pentru menținerea păcii. As vrea să amintesc că o inițiativă similară în Orientul Apropiat a mai fost luată de O.N.U. în 1956, ea dovedindu-se utilă.

Advertisement for Memento films and radio programs. Includes sections for 'Fime', 'radio', and 'MEMENTO' with details on showtimes and content.